

chcieli z ich bandą się połączyć; lubo terroryzm w tej okolicy jest tak strasliwym, że obadwa ci nieszczęśliwi, będący religii katolickiej, niepoważyli się wyjawić istoty rzeczy. — Niejaki Bigg, który z wyścigów konnych powrócił z Castle-Court, został od tejże bandy poszarpanym, i potem dopiero powiedział mu jeden z białonogich, że się to stała pomyłka. — Łatwo sobie wystawić w jakiej trwodze znajduje się tym sposobem niższa szlachta i dzierżawcy w tej części kraju. Każdy mniema, że stan wojny w Irlandyi daleko byłby znośniejszym nad obecny. Podobne gwałty i bezprawia dzieją się prawie w całym królestwie, — a O'Counel w parlamencie wciąż walczy przeciw bilowi, mającemu na widoku poskromienie tych zbrodni.

Przeszły środy na pokojach w pałacu St. James, szlachta hrabstwa Horts podała królowi petycyą przeciwko wojnie z Hollandyą.

Rozmaitości.

KONSTANTYNOPOL.

Wschodni krajowcy zowią go Konstantiniam, Turcy Istambol (t. i. w mieście) Wołochy i Bułgarowie Carogród, i my zwiemy Carograd. To miasto przez Konstantyna W. na miejscu starożytnego Byzantium zbudowane, było do roku 1453 stolicą wschodnio rzymskiego, a od owego czasu tureckiego państwa. Konstantynopol był 24 razy oblegany, ale tylko 6 razy zdobyty: przez Alcybiadesa, Sewera, Konstantyna Dandola, Michała, Paleologa i Mohameda. Leży to miasto w namieśnikostwie Rom-ili nad morzem Marmora i południowo zachodnim końcu tracyiskiej cieśniny oddzielającej Europę od Azji i ma wielki bezpieczny port. Z wspaniałem amfiteatralnem położeniem i z wzniosłością pałaców i meczetów wewnątrz miasta zupełnie kontrastuje. Ulice są po większej części ciasne i nieczyste, domy niskie z drzewa, i lepianki. Także brak publicznych placów. Największy wolny plac jest Atweydan, 250 kroków długi, 150 szeroki i granitowym obeliskiem 60 stóp wysokości mającym ozdobiony. Powietrze jest zdrowe; lecz dla braku zakładów zabezpieczających, prawie corocznie z Egiptu przychodzi zaraza. Wiatry od czarnego morza powiewające, łagodzą letnie u-

pały, ale też same wiatry, często są przyczyną szybkiego przeyscia z ciepła do zimna. — Same miasto bez przedmieściów zajmuje 2½ niemieckich mil w obrębie; z przedmieściami wynosi 12 mil. Liczbę mieszkańców w mieście i przedmieściach podaje Hammer na 630,000; inni na milion, z tych było 200,000 greckich, 40 ormiańskich chrześcian, 60,000 żydów a reszta Turków. Przed ostatnim pożarem liczono 80,000 domów. Wład Carogród rozszerza się coraz bardziej w szerokość i tworzy postać trójkąta z krzywemi bokami i rozwartemi kątami u wierzchołka. Ten wierzchołek graniczy z cieśniną morską, bok północny z portem, bok południowy z morzem Marmora; bok zachodni czyli podstawa trójkąta styka się z stałym lądem ma między trzema bokami największą długość i sięga z skrzywioną trochę linią od portu ku południowi aż do morza Marmora. Na tej południowo zachodniej stronie, niedaleko od morza, w obrębie muru znajduje się zamek 7 wież. Miał on z początku 7 potem 8 wież z których w roku 1754 przez trzęsienie ziemi 4 się zapadły a w r. 1766 znowu jedna. Do gmachu do zbrojowni należącego, liczą mniejsze też części aż ku Galata się rozciągające. Obeymują je pod nazwiskiem Kassum Paschi. Tu znajduje się pomieszkanie Kapudana Paszy, zbrojownia, przystań i galery. W małej odległości jest bania czyli więzienie ces. niewolników, którzy na tem bagnistym miejscu wśród ciężkiej pracy są utrzymywani. Przedmieście Galata osobnym obwiedzionem murem, leży na przeciwko Seraju nad portem lub kanałem z czarnego morza wychodzącym, jest znacznej wielkości, ma mnóstwo wygodnych domów, i jest siedliskiem europejskich kupców. Dalej wzdłuż kanału leży Tophana mająca nazwę od giserni. Na wyższych wzgórzach Galaty i Tophany leży przedmieście Pera gdzie Europejcy mieszkają posłowie. W bliskości tegoż jest otwarty cmentarz Europejczyków, a podle niego na górze, jest przedmieście St. Dimitri, po większej części przez Greków zamieszkałe. Zeglując na stronę azjatycką widzimy prawie w środku kanału na skale zbudowaną wieżę Leandra która służy za miejsce warowne i więzienie, i jest działami obsadzona. Na drugiej stronie leży przedmieście Scutari, również znacznej objętości. Fortyfikacye Carogrodu są mało znaczące. Obsadzony 548 wie-